

مقایسه ی سطح شفقت به خود و دلبستگی به خدا در زنان زندانی با سابقه ی مجرمیت منکراتی و زنان

غیر زندانی (مطالعه ی مورد شاهدی شهر تهران)

آناهیتا خدابخشى کولایى^{۱*}، مرضیه اسکندری^۲، مصطفی اقلیما^۳، مرجان مجرب^۴، رسول برزگر خضری^۵

^{۱*}استادیار گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران

^۲کارشناس ارشد مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی مرکزی، اراک، ایران

^۳استادیار مددکاری اجتماعی، انجمن مددکاران اجتماعی ایران، تهران، ایران

^۴کارشناس ارشد مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران

^۵کارشناس ارشد مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران

(دریافت: ۱۳۹۶/۰۴/۲۹ - پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۱۹)

چکیده

مقدمه: زنان زندانی بخش کوچک اما رو به افزایشی از جامعه هستند که توجه به مسائل روان شناختی و اجتماعی آن ها حائز اهمیت است.

هدف: مطالعه ی حاضر با هدف مقایسه ی سطح شفقت به خود و دلبستگی به خدا در زنان زندانی با سابقه ی مجرمیت منکراتی و زنان غیر زندانی شهر تهران در سال ۱۳۹۵ انجام شد.

روش: روش این پژوهش، مورد شاهدی می باشد. جامعه ی آماری پژوهش به دو بخش تقسیم شده است. جامعه ی آماری زنان زندانی، که کلیه زنان زندانی در بند نسوان زندان های شهر تهران با سابقه ی مجرمیت منکراتی در سال ۱۳۹۵ بودند؛ و جامعه ی زنان غیرزندان شامل کلیه زنان مراجعه کننده به پارک ها، مراکز خرید و مراکز تفریحی وابسته به شهرداری بودند؛ که از نظر سن، وضعیت تاهل، و میزان تحصیلات با گروه زنان زندانی همسازگی گروهی شدند. از میان آن ها، ۶۰ نفر زنان زندانی در بند نسوان زندان های شهر تهران و ۶۰ نفر زنان غیر زندانی در سال ۱۳۹۵، با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. از آزمودنی ها خواسته شد تا پرسشنامه ی شفقت به خود و دلبستگی به خدا را تکمیل نمایند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون تی مستقل و مجذور کا برای مقایسه ی دو گروه استفاده شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که میانگین نمرات گروه زنان زندانی و زنان غیر زندانی در متغیر شفقت به خود و تمامی مؤلفه های آن (مهربانی به خود، قضاوت کردن درباره ی خود، اشتراک انسانی، انزوا، ذهن آگاهی، همانندسازی افراطی) تفاوت معناداری ($p < 0/001$) داشت. در گروه زنان غیر زندانی، میزان شفقت به خود، جز مولفه های انزوا و همانند سازی افراطی، بیشتر از گروه زنان زندانی بود. هم چنین مشخص شد که میانگین نمرات دو گروه در متغیر دلبستگی به خدا و مولفه های آن (ارتباط با خدا، توکل، اعتماد در برابر عدم اعتماد و توجه به خدا) تفاوت معناداری ($P < 0/001$) داشت. به این صورت که میانگین نمرات گروه زنان زندانی در این متغیر و مولفه های آن، کمتر از میانگین نمرات زنان غیر زندانی است.

نتیجه گیری: نتیجه ی این پژوهش آشکار ساخت که سطح شفقت به خود و دلبستگی به خدا در زنان زندانی با سابقه ی مجرمیت منکراتی جز مولفه های انزوا و همانندسازی افراطی، کمتر از زنان غیر زندانی است. پرداختن به این متغیرهای روان شناختی بیانگر آن است که شفقت به خود و دلبستگی به خدا، از افراد در برابر شرایط پر تنش و مشکلات زندگی و پیشگیری از وقوع جرم و بزه می تواند به عنوان سپری محافظ عمل کنند.

کلید واژه ها: شفقت به خود، دلبستگی به خدا، زنان، زندانی

مقدمه

دامنه‌ی انحرافات اجتماعی در جامعه بسیار گسترده شده است. تردیدی نیست که طیف وسیعی از عوامل روان شناختی و اجتماعی در وقوع جرم و ایجاد این شرایط دخیل بوده اند. (۱) آمارهای موجود نشان می دهند که شیوع جرم در بسیاری از کشورها در حال افزایش است؛ و همگام با آن پدیده‌ی زنان زندانی رو به افزایش بوده و کشور ما نیز از این مسئله مستثنی نیست. (۲) از آنجا که زنان عضو اصلی خانواده هستند و نیمی از پیکر اجتماعی جامعه را تشکیل می دهند؛ و به عنوان هسته اصلی خانواده، نقش اساسی را در سلامت اعضای خانواده به عهده دارند؛ طبیعی است که سلامت جامعه نیز به شدت متأثر از سلامت روان و شادابی زنان است. چنان چه انحراف در این قشر افزایش یابد؛ سلامت جامعه و استحکام خانواده‌ها را دچار تزلزل خواهد کرد. (۳) یکی از جرائمی که در زنان زندانی شیوع نسبتاً بالایی دارد؛ جرائم منکراتی است که شامل کلیه اعمال از قبیل؛ اشاعه‌ی فحشاء و منکرات، تحریک، تشویق، ترغیب، تهدید یا دعوت به فساد و فحشاء و ارتکاب جرایم منافی عفت یا انحرافات جنسی، انتشار، توزیع و معامله‌ی محتوای خلاف عفت عمومی (مبتذل و مستهجن) و... می باشد. (۴، ۵) با توجه به اهمیت مسائل مطرح شده، لزوم بررسی ویژگی‌های روان شناختی بر شکل گیری شخصیت زنان زندانی، انکار ناپذیر است. هم چنین، مطالعه‌ی مولفه‌های روان شناختی که از بروز جرم در این زنان پیشگیری می کند، ضروری است. یکی از عوامل تاثیرگذار بر شکل گیری شخصیت افراد

برداشت و درک از خویشتن و تحول من است. چنان چه برداشت از خود منفی باشد؛ سطح تحمل افراد در برابر پریشانی و فشارهای زندگی کاهش می یابد و بالعکس. یکی از مفاهیم روان شناختی که به عنوان عامل انعطاف ورزی روانی و هیجانی در برابر سازگاری با مشکلات عمل می کند؛ شفقت به خود است. شفقت به خود را می توان به عنوان یک موضع مثبت نسبت به خود، زمانی که همه چیز بد پیش می‌رود؛ تعریف کرد. شفقت به خود به عنوان یک صفت و عاملی محافظت کننده در برابر مشکلات و ایجاد انعطاف ورزی عاطفی در افراد محسوب می‌شود. (۶) افراد، هیجان‌های منفی را همانند غم، ناراحتی، دلزدگی و شکست در زندگی شان، تجربه می کنند. به منظور مقابله با چنین هیجان‌های منفی، آن‌ها نیازمند تسکین دادن و مرتفع ساختن مشکلات و نیازمند غلبه بر هیجان‌های منفی، بدون هرگونه آسیب روان شناختی جانبی دیگر هستند. این افراد باید شفقت به خودشان را در برخورد با هیجان‌های منفی افزایش دهند. (۷) متغیر شفقت به خود دارای سه جنبه است: مهربانی با خود در برابر قضاوت درباره‌ی خویشتن، احساس مشترک انسانی در برابر انزوا و گوشه گیری به هوشیاری در برابر همانند سازی فزاینده. (۸) شفقت به خود پیش بینی کننده‌ی مناسبی برای رفتارهای ارتباطی مثبت می باشد. (۹) تحقیقات نشان داده اند که شفقت به خود با رضایت از زندگی رابطه‌ی مثبت دارد. (۱۰). نتایج تحقیق Yarnell و همکاران نشان داد که افرادی که دارای شفقت به خود بالاتری هستند؛ در حل تعارض‌های بین فردی سازش بیشتری از خودشان

نشان داده؛ و آشفتگی های عاطفی کمتری را بروز می دهند. (۱۱) هم چنین، بین شفقت به خود و شادکامی و تندرستی فردی، ارتباط مثبت وجود دارد. (۱۲ و ۱۳) از طرفی، بین شفقت به خود و نگرانی های زندگی رابطه ی منفی وجود دارد. (۱۴)

شفقت به خود با تجارب معنوی و بهزیستی روان شناختی رابطه ی مثبت دارد. (۱۵) دلبستگی به خدا یک تجربه ی معنوی و باور مذهبی است. (۱۶) نظریه ی دلبستگی در حوزه ی مذهب، این ایده را مطرح می سازد؛ که بسیاری از افراد، خداوند را به عنوان یک مقوله ی روان شناسی همانند منبع دلبستگی می پذیرند. (۱۷) به نظر می رسد دلبستگی به یک وجود لایزال و جاودانه، نیازهای روان شناختی انسان ها را به نحو سازنده ای برآورده و آن ها را از دغدغه های زندگی روزمره رها می سازد. (۱۸) Kirkpatrick به عنوان یکی از نخستین نظریه پردازان در زمینه ی دلبستگی به خدا، معتقد است که "دلبستگی

به مراقبت اولیه در دوران کودکی، با گذشت زمان، به شکل دلبستگی به خدا و وطن ادامه می یابد." او بر این باور است که مؤمنان ارتباط متقابل شخصی با خدای محبوب، دانا و نیرومند برقرار می کنند؛ و این تعامل ها به دلبستگی در افراد منجر می شود. (۱۹) بر اساس کیفیت ارتباط افراد با خدا می توان سه نوع سبک دلبستگی به خدا را برشمرد: ۱. سبک دلبستگی ایمن: در این سبک ارتباط افراد با خدا با احساساتی هم چون امنیت، آرامش و رضایت خاطر همراه است. ۲. سبک دلبستگی اجتنابی: افراد برخوردار از این سبک، از برقراری ارتباط نزدیک با

خداوند اکراه دارند و هر نوع نیاز به خداوند را انکار می کنند. ۳. سبک دلبستگی دوسوگرا-مضطرب: در این سبک افراد در ارتباط با خدا احساس بی ثباتی و سردرگمی می کنند و نگران طرد شدن از جانب خدا هستند. (۲۰) نتیجه ی پژوهش خدابخشی کولایی و همکاران نشان داد که دلبستگی به خدا در پیش بینی تاب آوری و سلامت روان افراد نقش دارد. (۲۱) هم چنین، ارتباط منفی بین دلبستگی به خداوند و ترس از مرگ را نشان داده است. (۲۲) هم چنین Moran و Moran در پژوهشی نشان دادند که دلبستگی به خدا با خودکارآمدی مثبت در دانشجویان رابطه دارد. (۲۴) Bottom و Salerno در پژوهشی نشان دادند که بین دلبستگی به خدا و مصرف الکل رابطه ی منفی و معنی داری وجود دارد؛ و آزمودنی های دارای سبک دلبستگی ایمن، کمتر از آزمودنی های دارای سبک دلبستگی اجتنابی و مضطرب- دوسوگرا به مصرف الکل می پردازند. (۲۳)

بنابر آن چه گفته شد؛ مطالعه ی متغیرهایی که بتواند در بررسی مسائل روان شناختی زنان زندانی با سابقه ی مجرمیت منکراتی، اطلاعاتی را در اختیار پژوهشگران قرار بدهد؛ ضروری به نظر می رسد. از این رو پژوهش حاضر با هدف مقایسه ی سطح شفقت به خود و دلبستگی به خدا در زنان زندانی با سابقه ی مجرمیت منکراتی و زنان غیرزندان در شهر تهران انجام شده است.

روش مطالعه

روش این پژوهش مورد- شاهدی محسوب می شود. جامعه ی آماری این پژوهش را کلیه زنان زندانی در بند

نسوان و زنان غیر زندانی شهر تهران در سال ۱۳۹۵ که از نظر سن، تأهل، تعداد فرزندان و تحصیلات با گروه زنان زندانی، هم‌تاسازی گروهی شده اند؛ تشکیل دادند. تعداد نمونه‌ی مورد نظر، ۱۲۰ نفر بود؛ که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده (از جامعه‌ی زنان غیر زندانی) و نمونه‌گیری در دسترس (از جامعه‌ی زنان زندانی) انتخاب شدند. با توجه به اینکه از واریانس جامعه و احتمال موفقیت یا عدم موفقیت متغیرها، پژوهشگران اطلاع دقیقی نداشتند؛ و در این شرایط نمی‌توان از فرمول‌های آماری برای برآورد حجم نمونه استفاده کرد؛ از این رو، برای تعیین حجم نمونه در این مطالعه، از جدول مورگان استفاده شد. این جدول، حداکثر تعداد نمونه را ارائه می‌دهد. از آنجایی که جمعیت زنان زندانی در بند نسوان با توجه به جرم منکراتی، نزدیک ۷۵ بود؛ به همین دلیل حجم نمونه برای این گروه ۶۰ نفر برآورد شد؛ و برابر با گروه مورد، نمونه‌ی شاهد انتخاب گردید.

زنان غیر زندانی از میان زنانی که به پارک‌ها، مراکز خرید و مراکز تفریحی شهرداری آمده بودند؛ انتخاب شدند. برای اجرای پژوهش حاضر، با زندان‌هایی که زندانیان آن‌ها مورد بررسی قرار گرفتند؛ هماهنگی‌های لازم به عمل آمد. سپس برای جمع‌آوری داده‌های گروه زنان زندانی با سابقه‌ی مجرمیت منکراتی (شامل؛ تن‌فروشی، تحریک، تشویق، ترغیب، تهدید یا دعوت به فساد و فحشاء و ارتکاب جرایم منافی عفت) از نمونه‌گیری در دسترس، استفاده شد. به این ترتیب که، پژوهشگر با توجه به در دسترس بودن نمونه‌ها در جامعه‌ی مذکور، ابتدا از زنان

زندانی و زنان غیر زندانی، تعدادی را به شکل تصادفی ساده انتخاب و از آن‌ها دعوت کرد که پرسشنامه‌ها را تکمیل نمایند. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی، پژوهشگر با معرفی خود و توضیح اهداف و روش پژوهش و جلب رضایت آگاهانه به طور شفاهی به آزمودنی‌های گروه نمونه اطمینان داد که اطلاعات آنان محرمانه باقی خواهند ماند. هم‌چنین قبل از ارائه‌ی پرسشنامه‌ها، با بیان توضیحات روشن، اطلاعات مربوط به پژوهش، به اطلاع آزمودنی‌ها رسید؛ و اعلام شد که می‌توانند در صورت تمایل از نتایج پرسشنامه‌ها مطلع بشوند.

برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس شفقت به خود^۱ و پرسشنامه‌ی دلبستگی به خدا^۲ استفاده شده است. مقیاس شفقت به خود پرسشنامه‌ی ۱۲ ماده‌ای است که، توسط Neff در سال ۲۰۰۳ برای اندازه‌گیری شش مؤلفه‌ی مهربانی به خود، قضاوت کردن درباره‌ی خود، اشتراک انسانی، انزوا، ذهن آگاهی و همانندسازی افراطی هر کدام دو گویه، تدوین شده است. گویه‌ها در یک مقیاس لیکرت ۵ رتبه‌ای، از تقریباً هرگز=۱ تا تقریباً همیشه=۵ تنظیم شده که نمره‌ی بالاتر، سطح بالاتر شفقت به خود را نشان می‌دهد. ماده‌های ۱-۴-۸-۹-۱۱-۱۲ که مربوط به خرده‌مقیاس‌های انزوا و همانندسازی افراطی، به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. کمترین نمره ۵ و بیشترین نمره ۶۰ می‌باشد. Neff (۲۰۰۳) ضرایب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس را ۰/۹۲ و برای خرده‌مقیاس‌های مهربانی به خود ۰/۷۸، قضاوت کردن

1. self-compassion scale

2. God attachment Questioner

خود ۰/۷۷، ویژگی اشتراک انسانی ۰/۸۰، انزوای طلبی ۰/۷۹، ذهن آگاهی ۰/۷۵ و همانندسازی افراطی ۰/۸۱ گزارش داده است. (۲۴) در پژوهش شهبازی و همکاران، ضریب آلفا برای نمره ی کلی مقیاس ۰/۹۱ است. هم چنین، در ایران ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های مهربانی به خود، قضاوت کردن خود، تجارب مشترک انسانی، انزوا، ذهن آگاهی و همانندسازی افراطی به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۷، ۰/۹۱، ۰/۸۸، ۰/۹۲ و ۰/۷۷ می‌باشند. روایی همزمان و همگرای پرسشنامه نیز مطلوب گزارش گردیده است. (۷)

برای اندازه گیری متغیر دلبستگی به خدا، از پرسشنامه ی ۲۸ گویه‌ای که توسط Beck و McDonald در سال ۲۰۰۴ ساخته شد؛ استفاده شده است. گویه‌های این پرسشنامه جهت نمره گذاری به صورت لیکرت ۵ گزینه ای از (بسیار مخالف=۱)، (مخالف=۲)، (نظری ندارم=۳)، (موافقم=۴) و (بسیار موافقم=۵) می‌باشد؛ که نتیجه ی انجام این آزمون دو نمره است؛ نمره ی اول، شاخص اجتناب آزمودنی در رابطه ی دلبستگی با خدا و نمره ی دوم، شاخص اضطراب وی در این رابطه است. نمره ی پایین در این دو زیرمقیاس نشانه ی دلبستگی ایمن و نمره ی بالا در هر دو نشان دهنده ی دلبستگی نا ایمن است. نمره ی بالا در زیرمقیاس اجتنابی و نمره ی پایین در زیرمقیاس اضطرابی، نشانه ی دلبستگی اجتنابی و عکس این حالت نشان دهنده ی دلبستگی اضطرابی است.

این پرسشنامه دارای چهار خرده مقیاس است. ارتباط با خدا (۸ گویه)، توکل (۵ گویه)، اعتماد در مقابل عدم اعتماد (۵ گویه) و توجه به خدا (۶ گویه) می باشد. ضریب پایایی ۱۴ سؤال اضطراب را به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ و ۱۴ سؤال جتناب از دلبستگی با خدا را ۰/۸۳ برآورد کرده اند. (۲۵) در پژوهشی، خدابخشی کولایی و همکاران، میزان همبستگی سبک اضطراب از طرد و سبک اجتناب از صمیمیت را با کل مقیاس به ترتیب برابر ۰/۶۸ و ۰/۷۴ به دست آورد. (۲۱) در این پژوهش، ضرایب آلفای کرونباخ برای ابعاد اجتناب از صمیمیت و اضطراب از طرد را به ترتیب برابر با ۰/۸۶ و ۰/۸۳ گزارش کرد.

در نهایت، برای تجزیه و تحلیل داده های مستخرج از پژوهش، از آمار توصیفی شامل میانگین، فراوانی، درصد فراوانی و انحراف معیار و در آمار استنباطی از آزمون تی مستقل و کای دو برای مقایسه ی میانگین بین دو گروه استفاده شد. هم چنین داده ها از طریق نرم افزار SPSS v.21 تحلیل شدند.

یافته ها

شرکت کنندگان در این مطالعه، ۶۰ زن زندانی و ۶۰ زن غیر زندانی شهر تهران در سال ۱۳۹۵ بودند؛ که میانگین سنی زنان زندانی $33/38 \pm 3/4$ و زنان غیر زندانی $34/1 \pm 4/1$ از دامنه ی سنی ۲۲ تا ۵۴ سال بود. سایر اطلاعات دموگرافیک شرکت کنندگان در پژوهش، در جدول ۱ گزارش شده است.

جدول شماره (۱): مقایسه ی متغیرهای دموگرافیک بین گروه زنان زندانی و غیر زندانی

p-value	گروه		متغیر	
	غیر زندانی تعداد (درصد)	زندانی تعداد (درصد)		
۰/۶۳	۳۵ (۵۸-۳۳)	۳۶ (۶۰)	دیپلم و زیر دیپلم	
	۱۶ (۲۶-۶۷)	۱۵ (۲۵)	فوق دیپلم	
۰/۵۳۲	۹ (۱۵)	۹ (۱۵)	لیسانس	
	۲۹ (۴۸-۳۴)	۲۷ (۴۵)	متاهل	
	۱۸ (۳۰)	۲۰ (۳۳-۳۴)	مجرد	
	۱۳ (۲۱-۶۶)	۱۳ (۲۱-۶۶)	مطلقه	

آمار پارامتریک، مستلزم پیش فرض‌هایی در مورد جامعه‌ای که از آن نمونه گیری صورت گرفته است؛ می‌باشد. به عنوان مهم ترین پیش فرض در آمار پارامتریک فرض می‌شود که توزیع جامعه، نرمال است؛ و در این پژوهش، نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای هیچ یک از متغیرها معنی‌دار نبود؛ که این یافته حاکی از آن است که فرض نرمال بودن برای متغیرها برقرار است. از این رو از آزمون تی برای مقایسه ی میانگین بین دو گروه استفاده شد.

جدول شماره (۲): مقایسه ی میانگین نمرات متغیر دلبستگی به خدا و مؤلفه های آن بین گروه زنان زندانی و غیر زندانی

p-value	گروه		دلبستگی به خدا
	شاهد Mean ±SD	مورد Mean ±SD	
۰/۰۰۶	۱۹/۲ ± ۱/۸	۱۷/۱۱ ± ۲/۴	ارتباط با خدا
۰/۰۷	۱۰/۸ ± ۱/۰۷	۱۲/۱۶ ± ۲/۱	توکل
۰/۰۰۱	۱۱/۴ ± ۱/۸	۷/۵ ± ۰/۸	اعتماد در برابر عدم اعتماد
۰/۰۰۱	۲۲/۲۶ ± ۲/۳	۶/۰۶ ± ۱/۰۷	توجه به خدا
۰/۰۰۱	۶۶/۳ ± ۴/۵	۴۳/۱۸ ± ۵/۳	دلبستگی نمره کل

مقایسه ی میانگین دو گروه زنان زندانی و غیر زندانی در متغیر دلبستگی به خدا و مؤلفه های آن نشان داد که بین این دو گروه تفاوت معناداری در نمره ی کل و تمامی مؤلفه ها وجود دارد. ($P < 0/001$) همان طور که ملاحظه می شود؛ میانگین نمرات دلبستگی به خدا و مؤلفه های آن در گروه زنان زندانی کمتر از میانگین گروه زنان غیر زندانی است. (جدول ۳)

جدول شماره (۳): مقایسه ی میانگین نمرات متغیر شفقت به خود و مولفه های آن بین گروه زنان زندانی و غیر زندانی

p-value	گروه		شفقت به خود
	شاهد	مورد	
	Mean ±SD	Mean ±SD	
۰/۰۰۱	۷/۷ ± ۰/۴	۲/۶ ± ۰/۴	مهربانی به خود
۰/۰۰۷	۴/۳ ± ۲/۱	۲/۸ ± ۰/۷	قضاوت کردن درباره خود
۰/۰۰۱	۵/۲ ± ۳/۰۸	۲/۵ ± ۰/۵	اشتراک انسانی
۰/۰۰۶	۵/۱ ± ۱/۶	۷/۰۶ ± ۰/۶	انزوا
۰/۰۰۱	۴/۷ ± ۲/۱	۲/۷۵ ± ۰/۴	ذهن آگاهی
۰/۰۰۸	۵/۴ ± ۱/۲	۶/۱ ± ۰/۷	همانند سازی افراطی
۰/۰۰۹	۱۸/۰۱ ± ۴/۸۱	۲۸/۲۵ ± ۳/۰۱	نمره کل شفقت به خود

مقایسه ی میانگین نمرات دو گروه از زنان زندانی و غیر زندانی در نمره ی شفقت به خود و تمامی مؤلفه های آن جز انزوا و همانندسازی افراطی، نشان داد که بین دو گروه، تفاوت معناداری وجود دارد. ($P < 0/001$) همان طور که ملاحظه می شود؛ میانگین نمرات شفقت به خود و مولفه های مهربانی به خود، قضاوت کردن درباره ی خود، اشتراک انسانی و ذهن آگاهی در گروه زنان زندانی کمتر از میانگین گروه زنان غیر زندانی است؛ (جدول ۳) در حالی که در مولفه های انزوا و همانندسازی افراطی، زنان زندانی نمرات بیشتری را در مقایسه با زنان غیرزندان داشتند.

بحث

خود یعنی همانند سازی افراطی و انزوا، نمرات بیشتری را نسبت به زنان غیر زندانی به دست آوردند؛ زیرا برای انجام رفتارهای مجرمانه، تاثیر گروه و دار و دسته های تبهکاری بر این افراد بسیار زیاد است. (۲۰) هم چنین این زنان احساس انزوای بیشتری در مقایسه با زنان غیرزندان دارند؛ و همین انزوا و تنهایی؛ آن ها را به سوی تصمیم های ناآگاهانه و نابخردانه ی بیشتر سوق می دهد. (۲۴) این یافته هم خوان با مطالعاتی است که به بررسی شفقت به خود با دیگر متغیرهای روان شناختی پرداخته اند. به عنوان مثال، Beck و همکاران در پژوهشی نشان دادند که

نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که میزان شفقت به خود و مولفه های آن جز انزوا و همانندسازی افراطی، در گروه زنان غیر زندانی بیشتر از گروه زنان زندانی می باشد. به نظر می رسد که افراد دارای شفقت به خود، احساسات مهربانانه و شفقت ورزانه تری در روابطشان با دیگران داشته و تمایل به حمایت اجتماعی بیشتر و روابط بین فردی بهتری با اطرافیان خود دارند. (۲۵) همین ویژگی ها مانع از ارتکاب افراد به جرائم منکراتی می شود. در حالی که زنان زندانی، در مولفه های پرسشنامه ی شفقت به

بین شفقت به خود و تاب آوری بالا در برابر استرس، رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد. (۲۶) افرادی که شفقت به خود بالاتری دارند؛ مهارت‌های مقابله‌ای مثبت‌تری را در مقایسه با افراد با شفقت به خود پایین، گزارش کردند. این افراد در ایجاد تمایز میان احساسات و رفتارهای مثبتشان از هیجان‌های منفی، تواناترند. (۲۷) Yarnell و Neff نیز نشان دادند که افراد با شفقت به خود در موقعیت‌های تعارض آمیز با دیگران، سازگاری بیشتری از خود نشان می‌دهند؛ در حالی که افراد فاقد شفقت به خود نمی‌توانند این سازگاری را داشته باشند. (۱۱) افراد با شفقت به خود بالا، به راحتی از همسر خود و دیگران به دلیل اشتباهات رخ داده، عذرخواهی می‌کنند؛ و در پی بهبود جنبه‌های آسیب‌زای رابطه‌شان با دیگران هستند. (۲۸-۳۰) پژوهش Yang و همکاران نشان داد که شفقت با خود با رضایت از زندگی و امید، رابطه‌ی مثبتی دارد. به هر میزان که فرد از شفقت به خود بالاتری برخوردار باشد؛ به همان میزان رضایت از زندگی و امید بیشتری دارد. (۳۱)

Neff و همکاران دریافتند که شفقت به خود نه تنها انسان را شادتر و سالم‌تر می‌کند؛ بلکه پیش‌بینی‌کننده‌ی خوبی برای بهبود روابط صمیمانه است. آن‌ها نشان دادند که مهربانی با خود، به انسان کمک می‌کند تا در برابر کسانی که به آن علاقه‌مند هستیم؛ حمایت بیشتری را داشته باشیم. (۳۲) یافته‌های پژوهشی Albertson و همکاران نیز نشان داد که دوره‌های آموزش شفقت به خود، منجر به کاهش ناراضی‌تی از ظاهر و افزایش میزان

شفقت خود در بین زنان شده است. (۳۳) هم‌چنین، پژوهش Heffernan و همکاران نیز نشان داد که بین شفقت به خود و هوش هیجانی، رابطه‌ی مثبت وجود دارد. (۳۴) افراد دارای شفقت به خود، نگرش حمایت‌گرایانه‌ای نسبت به خویش دارند؛ که داشتن این نگرش نسبت به خود با بسیاری از پیامدهای روان‌شناختی مثبت همانند انگیزه‌ی بیشتر برای حل تعارض‌های فردی و بین‌فردی، حل مسئله‌ی سازنده و ثبات زندگی زناشویی ارتباط دارد. (۳۵)

نتایج پژوهش Smeets و همکاران نیز نشان داد که آموزش شفقت به خود باعث افزایش توجه آگاهانه به حال، خوش‌بینی و خودکارآمدی می‌شود. (۳۶) پژوهش Dyrenforth و همکاران نیز آشکار ساخت که افراد دارای شفقت به خود، رفتارهای مثبت و سازنده‌تری را در روابطشان به کار می‌برند. (۳۷)

نتیجه‌ی دیگر پژوهش حاضر نشان داد که میزان دلبستگی به خدا در گروه زنان زندانی در مقایسه با گروه زنان غیر زندانی کمتر می‌باشد. یکی از متغیرهای روان‌شناختی که جایگاه ویژه‌ای در روانشناسی دینی به خود اختصاص داده، دلبستگی به خداوند است. این دلبستگی، ارتباط مستحکمی را با خدا تا پایان عمر ایجاد می‌کند. (۳۸) مفهوم دلبستگی به خداوند به این معناست که فرد در شرایط سخت، خدا را در کنار خود می‌بیند؛ و به او اتکا می‌کند. این اتکا او را در کاربرد روش‌های معنوی در رویارویی با مشکلات کمک می‌کند. افراد با دلبستگی ایمن به خدا در مواقع مشکلات و سختی‌ها، آرامش خود

مشکلات روان شناختی و اقدام به عملی خلاف و آسیب زنده شود.

از این رو پیشنهاد می شود که مسئولان امر در سازمان زندان ها، به طراحی و تدوین کارگاه ها و حتی دوره های آموزشی در مورد شفقت به خود و دلبستگی به خدا در زنان زندانی اقدام کنند. هم چنین، انجام مطالعات طولی برای بررسی بین این دو متغیر و بروز رفتار بزهکارانه در زنانی است که برای اولین بار زندانی می شوند.

از محدودیت هایی که در پژوهش حاضر می توان به آن اشاره کرد؛ نمونه گیری در دسترس و محدود شدن افراد نمونه به زندانیان زن زندان های شهر تهران در سال ۱۳۹۵ است. هم چنین، استفاده از پرسشنامه ها به عنوان ابزار خودگزارشی است که می تواند باعث سوگیری در بیان نگرش ها و ارزیابی ها شود. هم چنین، از دیگر محدودیت های این پژوهش، روش پژوهش مورد شاهدهی و گذشته نگر است؛ که در این نوع از پژوهش امکان اثبات رابطه ی علی بین دو متغیر و زندانی شدن و انجام رفتارهای خلاف کارانه وجود ندارد.

نتیجه گیری نهایی

با وجود آنکه زنان زندانی درصد کمی از زندانیان کشور را شامل می شوند؛ اما از آنجایی که از گروه های در معرض آسیب هستند؛ توجه به بعد سلامت روان آن ها باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد. با توجه به نتایج پژوهش به نظر می رسد که بررسی مفاهیم روان شناختی هم چون شفقت به خود و دلبستگی به خدا می تواند به مثابه مولفه هایی که نقش پیشگیرانه را در بروز رفتار جرم آمیز داشته

را حفظ می کنند؛ و خدا را تکیه گاهی امن و منبع آرامش می دانند. (۱۷) دلبستگی به خدا باعث می شود که فرد بتواند موقعیت های غیر قابل کنترل را تحت کنترل درآورد. (۳۹) Brdshaw و همکاران در بررسی رابطه ی بین دلبستگی به خدا و آشفتگی روان شناختی نشان دادند که دلبستگی ایمن به خدا رابطه ی منفی، و دلبستگی اضطرابی به خدا رابطه ی مثبت با آشفتگی روانی دارد. (۴۰) نتایج تحقیق Harton و همکاران نیز حاکی از آن بود که دانشجویان برخوردار از دلبستگی نایمن به خدا، (دلبستگی اجتنابی و اضطرابی) به میزان بیشتری به رفتارهای پرخطری هم چون مصرف الکل و مواد روان گردان روی می آورند. (۲۰) دلبستگی ایمن به خدا نقش مؤثری در شکل گیری ویژگی های سخت‌رویی، تاب آوری و عزت نفس بالا در افراد دارد. (۴۱ و ۴۲) افرادی که دلبستگی ایمن به والدینشان دارند؛ دلبستگی ایمن به خدا نیز دارند. از طرف دیگر، مکانیزم جبرانی برای دلبستگی نایمن وجود دارد؛ به طوری که دلبستگی به خدا می تواند دلبستگی های نایمن انسان را جبران کند. (۴۳) دلبستگی به خدا تحت عنوان ارتباط و گرایش عاطفی فرد به خداوند نیز تعریف می شود. در این تعلق خاطر، خداوند به عنوان پایگاهی امن شناخته می شود که در همه ی شرایط می توان او را جستجو کرد. (۴۴-۴۵)

به طور کلی می توان گفت که دو متغیر روان شناختی مهم همانند شفقت به خود بالا و دلبستگی به خدا می تواند با رفتارهای بهنجار در افراد، رابطه داشته باشند. از طرف دیگر، کاهش این رفتارها در افراد ممکن است به

باشد؛ عمل کند. زیرا پژوهش‌ها نشان می‌دهند که افراد با شفقت به خود، شیوه‌های رویارویی با استرس مثبت‌تر و تاب‌آوری بالاتری دارند. هم‌چنین، دلبستگی به خدا به عنوان جایگزین مثبت و ایمن، به زنان زندانی یاری می‌دهد تا معنا و مفهوم زندگیشان را در پرتو تکیه‌گاه ایمن و غیرقابل‌تغییری یعنی خداوند تعریف کنند.

تشکر و قدردانی

این مقاله بخشی از رساله‌ی کارشناسی ارشد روان‌شناسی

بالی‌نی نویسنده‌ی دوم، مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی، اراک با شماره ۱۲۱۲۰۷۰۶۹۴۲۲۱۵۳ مورخ ۱۳۹۵/۷/۷ می‌باشد. پژوهشگران بدینوسیله مراتب تشکر و قدردانی خود را از مسئولین مربوطه اعلام می‌دارند. هم‌چنین، از تمامی کارکنان محترم سازمان زندان‌های شهر تهران و شرکت کنندگان در پژوهش که ما را در انجام این مهم صمیمانه یاری رساندند؛ کمال تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

References:

- 1- Shokhmgar Z, Pakdaman M. The Effectiveness of cognitive - Behavioral Group Therapy on the Depression Rate of Imprisoned Women in Gaen. *Zahedan J Res MedSci (ZJRMS)*. 2012; 14(1): 90-93.
- 2- . Mahyar H. Interpretations in depression and cognition treatment. Tehran: Roshd press; 1995.
- 3- Jamshidi Manesh M, Soleimanifar P, Hosseini F. Personal, famili, social and economical characteristics of jailed addicted women. *Bio monthly Journal of Nursing*. 2004; 17(40): 47-54.
- 4- Islamic Penal Code. www.shora-gc.ir/portal/file/?10526/ghanoon-mojazat-eslami.doc, 2015
- 5- Khodabakhshi Koolae A, Damirchi F. Comparison of health-promoting lifestyle between prostitute women drug users and non-prostitute women drug users: A case-control study in Tehran. *nvj*. 2016; 3 (7) :59-71 URL: <http://njv.bpums.ac.ir/article-1-714-fa.html>.
- 6- Hupfeld J, Ruffiieux N. Validation of German version of the self-compassion scale (SCS-D). *J Clin Psychol Psychiatr*. 2011; 40(2): 115-23.
- 7- Shahbazi M, Rajabi Gh R, Maghami E, Jelodari A. Confirmatory Agent Structure Persian version of the reconsidered grading self-compassion scale in a group of prisoners. *Journal of Psychological methods and models*. 2015; 19(6); 31-46.
- 8- Germer CK, Neff KD. Self-compassion in clinical practice. *J Clin Psychol*. 2013; 69(8): 856-67.
- 9- Neff KD, Beretvas SN. The role of self-compassion in romantic relations. *Self-Identity*. 2013; 12(1); 78-98.

- 10- Jennings L.K, Philip p. Self-compassion and life satisfaction in gay men. *Psychological Reports*. 2014; 115(3): 888-895.
- 11- Yarnell L.M, Neff K.D. Self-compassion, interpersonal conflict resolution, and well-being. *Self and Identify*. 2013; 12(2): 146-159.
- 12- Neff KD, Costigan AP. Self-compassion, wellbeing, and happiness. *Psychol Austria*. 2014; 3(2): 114-7
- 13- Hollis-Walker L, Colosimo K. Mindfulness, self-compassion, and happiness in non-mediators: A theoretical and empirical examination. *Personal Individual Differ*. 2011; 50(2): 222-7.
- 14- Mantzios M. Exploring the Relationship between Worry and Impulsivity in Military Recruits: The Role of Mindfulness and Self-compassion as Potential Mediators. *Stress and Health*. 2014; 30: 397-404.
- 15- Ellison C.G, Bradshaw M, Nilay K, and Marcum JP. Attachment to God, stressful life events, and changes in psychological distress. *Review of Religious Research*. 2012; 53(4): 493–511.
- 16- Ellison C G, Bradshaw M, Flannelly KJ, Galek KC. Prayer, attachment to God, and symptoms of anxiety-related disorders among US adults. *Sociology of Religion*, 2014; 75(2): 208–233.
- 17- Miner M, Dowson, M, Malone K. Attachment to god, psychological need satisfaction, and psychological well-being among Christians. *Journal of Psychology & Theology*. 2014; 42: 326-342.
- 18- Sheikholeslami R. God Attachment and Emotional Creativity: The Mediating Role of Basic Psychological Needs. *Journal of Psychology*. 2016; 20: 157-173.
- 19- Okozi I.f. Attachment to God: its impact on the psychological well-being of persons with religious vocation, unpublished Doctoral Dissertation, Seton Hall University. 2010.
- 20- Harton K.D, Ellison C.G, Loukas A. Downey, D. L, Barret, J. B. Examining attachment to god and health risk-taking behaviors in college students. *Journal of religious Health*. 2012; 51: 552-566.
- 21- Khodabakhshi koolae A, Mohammadbeigi M, Bahari F. The relationship of attachment to God with resilience and Mental Health Parents of Children with Special Needs. *Journal of Research in Religion and Health*. 2016; 2(2): 5-14.
- 22- Oliyanasab H. The study of relation between religiosity and death anxiety among university student. *J Psychol relig*. 2010; 3(1): 55-68.
- 23- Morli moran K.J. Loneliness, social support, and perceived relationships with God. *Jornal of Social and personal Relationships*. 2011; 16: 513-522.
- 24- Salerno J.M, Bottoms B.L. Attachment to God, Spiritual Coping, and Alcohol Use, *The International Journal for Psychology of Religion*. 2010; 20: 97-108.
- 25- Raque-Bogdan T.L, Ericson S.K, Jackson J, Martin H.M, Bryan N. A. Attachment and mental and physical health: Self-compassion and mattering as mediators. *Journal of Counseling Psychology*. 2011; 58(2): 272-278.
- 26- Beck R & McDonald. Attachment to God, the Attachment To God Inventory, Tests Of Working Model Correspondence, And Explorations Of Faith Group Differences *Journal Of Psychology And Technology*. 2004; 32(2): 92-103.

- 27- Ataei B, Khorvash F, Azadeh S, Nokhadian Z, Kassaian N, Babak A. The Prevalence of High risk behaviors among women prisoners in Isfahan, Iran. 2011; 29 (150): 1070-1077.
- 28- Neff KD & McGehee P. Self-compassion and Psychological Resilience Among Adolescents and Young Adults. *Journal of self and identity*. 2010; 9(3): 225-240.
- 29- Neff KD, Pommier E. The relationship between self-compassion and other-focused concern among college undergraduates, community adults, and practicing meditators. *Self Identity*. 2013; 12(2): 160-176.
- 30- Breins J.G & Chen S. Self-compassion increases self-improvement motivation. *Personality and Social Psychology Bulletin*. 2012; 38(9): 1133-1143.
- 31- Yang Y, Zhang M, Kou Y. Self-compassion and life satisfaction: The mediating role of hope. *Personality and individual difference*. 2016; 98: 91-95.
- 32- Neff K.D. The Self-Compassion Scale is a Valid and Theoretically Coherent Measure of Self-Compassion. *Mindfulness*. 2016; 7(1):
- 33- Albertson E.R, Neff K.D, Dill-Shackleford K.E. Self-compassion and body dissatisfaction in women: A Randomized controlled trial of a brief meditation intervention. *Mindfulness*. 2015; 6(3): 444-54.
- 34- Heffernan M, Quinn Grifflin M, McNulty R, Fitzpatrick J. Self-compassion and emotional intelligence in nurse. *International Journal of Nursing practice*. 2010; 16: 366-373.
- 35- Baker L.R, & McNulty J.K. Self-compassion and relationship maintenance: the moderating role of conscientiousness and gender . *Journal of Personality and Social Psychology*. 2011; 100(5): 853.
- 36- Smeets E, Neff K, Alberts H, Peters M. Meeting suffering with kindness: effects of a brief self-compassion intervention for female college students. *J Clin Psychol*. 2014; 70(9): 794-807.
- 37- Dyrenforth P. S, Kashy D, Donnellan, M, Lucas R. Predicting relationship and life satisfaction from personality in nationally representative samples from three countries: the relative importance of actor, partner, and similarity effects. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2010; 99(4): 690.
- 38- Bradshaw M & Kent B. Prayer, attachment to God, and changes in psychological well-being in later life. *Journal of Ageing and Health*. 2017; in press. <https://doi.org/10.1177/0898264316688116>.
- 39- Fountoulakis K & et al. Late-Life depression, religiosity, cerebral vascular disease, Cognitive impairment and attitudes towards death in the elderly: Interpreting the data, Medical hypotheses. 2008; 70: 493-496.
- 40- Brdshaw M.A & et al. Attachment To and, Images of God, and psychological Distress in a nationwide sample of Presbyterians, *International Journal for the psychology of Religion*. 2010; 20(2): 130-147.
- 41- Granqvist P. Mental health and religion from an attachment viewpoint: overview with implications for future research. *Journal of Mental Health, Religion & Culture*, 2014; 17(8): 777-793.

-
- 42- Sheykh M, Ahmadi K.H, Ghobari bobnab B, Ahmadizadeh M.J. The role of attachment to God in social self-esteem of military personnel. *Journal of Doctor and nurse in war*. 2014; (4(3)).
- 43- Sim T.N, Yow A.S. God attachment, mother attachment, and father attachment in early and middle adolescence. *Journal of religion and health*. 2011; 50(2): 264-78.
- 44- Granqvist P, Mikulincer M & Shaver P. Religion as attachment: Normative processes and individual differences. *Personality and Social Psychology Review*. 2010; 14.

*Original Article***Comparison of Self-compassion and Attachment to God between Prison and non-prison women: A case-Control study in Tehran**A. khodabakhshi-koolae^{1*}, M. Eskandari², M. Eglima³, M. Mojarb⁴, R. Barzeghar Khezri⁵^{1*} Assistant Professor of Psychology and Education Department, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran² MSc of Clinical Psychology, Department of counseling, Islamic Azad University, Arak, Iran.³ Assistant professor Social worker, the chairman of Iranian Social Workers Association, Tehran, Iran⁴ MSc of Counseling, Psychology and Education Department, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran.⁵ MSc of Counseling, Psychology and Education Department, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran**(Received: 20 Jul, 2017 – Accepted: 10 Sep, 2017)****Abstract****Introduction:** Prison women's are contain a small group of society. However, growing part of society that It is important to pay attention to their mental and psychological issues.**Objective:** The aim of this study was comparing Self-compassion and attachment to God level in the prisoner's and non-prisoners Women in Tehran by 2016.**Method:** The method research of present was case-control. The statistical society were divided two groups. First, the prison women were in women's prison in Tehran city and second was non-prison women were selected from the women who were came to mall centers, parks and Entertainment centers of city hall of Tehran by 2016. All of participants were group matching by age, married statues, and education levels. The samples of study was conducted on 120 (60 women prisoner and 60 non-prisoner) in Tehran 2016. For women prisoners were utilized by the available sampling method. However, the other group of women was selected with using simple sampling method. All of the participants were answered to the Self-compassion and God attachment questionnaires. The data were analyzed by the independent t test for two comparing the mean of two groups.**Results:** the findings revealed that the mean of scores of self-compassion and it's the sub-scales (self-kindness, self-Judgment, common humanity, and mindfulness) were more than of the non-prisoner women group ($P < 0/001$). However, in two subscales like; isolation and over-identification the prison women had higher scores than non-prison group. In addition, the mean scores of the two groups in attachment to God and its sub-scales (intimacy to god, trust to god, and anxiety about abandonment by god, and attraction to god) were significant difference between two groups ($P < 0/001$). The results showed that the scores of attachment of god in non-prison women's were higher than the prison women.**Conclusion:** the results indicated that self-compassion and attachment to god in non-prison women were higher than the prison women. It seems to be that these psychological variables could be promote of resiliency and ability of people toward the life problems and prevention of the unethical acts in women.**Keywords:** Self-compassion, Attachment to god, women, Prisoner